

CERETANIA

PERIODIC QUINZENAL

Defensor dels Interessos

:: de CERETANIA ::

Preus de Subscripció. 8 pessetes l'any Trimestre, 2 pessetes Número sol: 40 cèntims

ELECCIONS

Ha començat el període electoral. Arreu del país nostre, a l'escalf de la passió política, els ciutadans es preparen a dir la seva voluntat.

Afortunadament ja hem arribat a aquell grau de civilització en que es comprèn la política com a norma del governament dels pobles. Ja ha passat el temps en que hom comprenia la política com un joc de desvagats o de vius.

Avui, el ciutadà sap que política ho és tot. Política, bona política, és uns bons tractants de comerç; és una agricultura floreixent; és una indústria prepotent que doni vida a les masses obreres.

Política, bona política, és el poder vendre el blat, la carn, la fruita, a bons preus. El poder guanyar bons jornals i bons sous, que permetin portar una vida confortable i a l'ensem pel poder adquisitiu adquirit, poder fer surar a la nostra indústria per a que doni més treball i més ben retribuit.

En una paraula; constituir, estructurar definitivament el cercle econòmic que han edificat les nacions civilitzades per a portar al més alt grau de civilització llurs pobles.

I això és el que sap el ciutadà d'avui. Sap que la política enruna o enlaira els pobles.

I encara sap més. Sap que és ell, amb el poder del seu vot, qui determina una o altra política. Que en la lluita electoral, amb el seu vot, enlaira o aterra els partits i els homes. Els homes i els partits que l'han de governar, i per tant, li han de millorar o disminuir el seu benestar.

Per això, quan trobeu algun ciuta-

dà que us malparli de la política i dels polítics en general, malfieu-vos-en. Són d'aquella gent partidària del mínim esforç i que, encara, propugnen per una dictadura amb l'excusa de que amb aquesta hi ha més pau i tranquil·litat. No us en fieu. Generalment són gent ben situada en la vida, amb amics influents que els resolen llurs dificultats o els afavoreixen llurs negocis particulars.

En el fons són uns hipòcrites. Defugen la lluita política perquè és pal·lestra oberta. Perquè és principi igualitari on no hi ha predominis ni drets de neixença.

Està clar que ens referim a la política, art de governar. Per això hem repetit, distintes vegades, bona política. I aquesta és el ciutadà qui ha de determinar-la amb la força del seu vot. És ell que ha d'estudiar els homes i els partits, no pel què diuen, sinó pel què han fet i per les possibilitats i condicions que tenen els seus homes per a poder fer.

CERETANIA demana, avui, als seus lectors, que hi tinguin més compte que mai. Que estudiïn serenament tots els partits i els homes que es presentaran a les eleccions, i donin el seu vot a aquells que crèguin els millors. Adhuc, en el cas d'haver de desviar lleugerament llur opinió política pròpia.

No creiem en els partits solament com a partits. No podem creure en aquella gent que segueix a ulls clucs un partit, sense analitzar llurs components, solament perquè ostenta un programa teòricament admirable.

Nosaltres, primerament, creiem en els homes. Sabem que els partits són

constituïts per homes i que, per tant, no valen i no poden valer altra cosa més que el que valguin els homes que els componen.

La única premisa indefugible, indispensable, és que aquests homes siguin, pensin i sentin en català: és a dir, que siguin catalanistes.

CERETANIA venia obligada a fer aquestes declaracions. No pas mirant la nostra poca o molta influència en la cosa pública, que això no ens interessa; però, sí, pel respecte polític que ens mereixem nosaltres mateixos i per a no desatendre la línia política que ens traçarem i que hem seguit fins ara. Actuació nostra que no ha mirat altre interès i no ha tingut altre objecte que el veïllor i defensar els alts interessos de Cerdanya i Catalunya.

Per això som cerdans i catalans. I això ens ha estat reconegut pels distingits col·laboradors que indistintament han honorat les nostres pàgines malgrat ésser de camps polítics diversos i àdhuc adversaris. Han reconegut, amb la col·laboració llur, la nostra honestat política i han començat, com nosaltres mateixos, per patriotisme i catalanisme, fent abstenció de llurs ideals de partit.

Per això, CERETANIA, que ostenta l'orgull d'ésser un periòdic fet per ciutadans adscrits a diferents partits, però, units pel comú denominador catalanista, demana als seus lectors que, en les pròximes eleccions, acudeixin a la lluita votant a aquells homes i a aquells partits que, ultra ésser catalanistes, per la seva història, pels seus fets i per la seva competència, presentin la garantia d'anar a

les Corts de la República a treballar més que a discursar i a construir més que a destruir.

I finalment, en nom del nostre catalanisme, que és liberalisme i demo-

cràcia, ara que apunten brots feixístics a l'esquerra i a la dreta, ens plau cridar alt i energicament: abaix el feixisme! Visca la llibertat!

*****

començaran els cursos reglamentaris d'adultes en les Escoles Graduades. Els qui s'hi interessin poden adreçar-se a la mateixa Direcció de les Escoles, tan per la matrícula com per a tots altres rensenyaments.

sabons
BARANGÉ

duren més
renten millor

NOTICIARI

QUINTES: LLEVA DE 1933.—El sorteig d'aquesta lleva, celebrat a Girona el dia 8, va donar el següent resultat pel que fa referència als joves vilatans:

AFRICA: Bartomeu Vilella Barral Francesc Vergés Bosom.

PENINSULA: Joan Duran Duran, Albert Domenge Juandó, Josep Esquena Aguilar, Xaver Font Bosom, Jaume Font Morera, Miquel Formentí Martí, Pau Galcerán Vigué, Herme-negild Meya Tosas.

D'INSTRUCCIO: Josep Parramón Co, Antoni Prat Deulofeu, Gumersind Serradell Visa, Francesc Solsona Peitx, Ricard Salvat Vergés.

A tots ells els recordem que, durant el temps en que es trobin complint els serveis militars, els enviarem gratuïtament CERETANIA si ens fan tramesa oportunament de llurs adre-ses.

LA FRONTERA DE LA TOR DE CAROL OBERTA A L'IMPORTACIO DE LES PERES DE CERDANYA.—El senyor Alcalde ha rebut un telegrama del Conseller Comercial, Delegat de la República Espanyola pel nou tractat de comerç amb França, senyor Carles Badia Malagrida, participant-li haver-se obtingut del Govern francès l'obertura de la Frontera de la Tor de Carol per a l'importació de les peres procedents de Cerdanya.

Aquesta autorització ha estat con-seqüència de les gestions que feren prop de dit senyor el nostre Alcalde, comerciants i exportadors interessats demanant-li intercedís prop del Govern francès en favor dels nostres agricultors.

Per aquest motiu ens plau agrair al nostre amic senyor Carles Badia, l'interés especialíssim que s'ha pres per aquest assumpte.

CURS D'ADULTES.— El dia 2 es

REPRESENTACIO TEATRAL.— El dia de Tots Sants tindrà lloc en el Teatre Ceretà una representació de «D. Juan Tenorio», a càrrec d'elements de la Secció d'Aficionats i del «Puigcerdà F. C.» Aquesta funció es fa a benefici de l'entitat esportiva «Puigcerdà F. C.»

Desitgem que sigui un èxit de re-presentació i de taquilla.

DEFUNCIO. El dia 21 morí la nena de 22 mesos Francesca Galera i Segura. Rebin els seus pares l'expressió del nostre condol.

**HOTELLERIE
CERDANE**

el màxim confort
dins d'un ambient
cerdà

Vidua SALVAT
Bourg-Madame

CURS DE GRAMATICA CATALANA.— El proper dia 2 de novembre començarà en el local de l'escola graduada de nois, un curs de Gramàtica catalana a càrrec del senyor Lluís Panadès, dedicat a majors de catorze anys i recolzat per la Honorable Corporació Municipal d'aquesta vila, a les oficines de la qual haureu de dirigir-vos per a formalitzar la matrícula.

Centre Tècnic Administratiu

baix la direcció de personal titular
Peritacions y plans de finques
Tramitació d'expedients, etz.

DIRECCIÓ:
F. DE LA HIJA

PUIGCERDA

Telèfon. 77

Fruits d'or

Els millors fruits del país i exòtics

TELÈFON, 122

Plaça Cabrinetty, 3 - Servei a domicili

QUESTIONS FRONTERERES

Han sorgit en aquests darrers temps vàries qüestions de frontera que convé examinar amb tota cura i fredor, car es tracta possiblement del desconeixement de les normes de regulació de les relacions entre veïns de les dues Cerdanyes, contingudes en els tractats internacionals signats entre Espanya i França, especialment en el Tractat de Límits de 12 de Novembre de 1860 i de l'anexe de delimitació, signat a Bayona el 26 de Maig de 1866.

Es tracta de sapiguer si les autoritats duaneres espanyoles poden obligar als espanyols o als francesos a circular amb llurs automòbils per determinats indrets, quan tracten de passar la frontera. Més clar: si aquelles autoritats poden senyalar específicament una sola entrada d'intercomunicació, en lloc de permetre com resa el tractat internacional, la lliure intercomunicació per tots els camins que posen en relació les dues Cerdanyes.

Són distints els camins que restarien exclosos de la comunicació entre fronterers, si prosperés aquesta errada interpretació. El camí de la Vinyola que condueix a La Tour de Carol, el camí d'Ur, el camí que de Llivia porta a Estavar, el camí que d'Aja condueix a Palau. Els hem volgut nomenar perquè hom es faci càrrec que, volguent endegar la circulació franco-espanyola per l'única entrada de Bourg-Madame, no solsament es causa un enorme perjudici als habitants de la Cerdanya que no resideixen a Puigcerdà, sinó que obertament resta anulat l'esperit i la lletra anexa del Tractat de Límits de 26 de Maig de 1866, el qual en un art. XXI, diu textualment:

Art. XXI. Conforme a la Convención de 12 de Noviembre de 1860. continuará gozando de completa franquicia el uso libre de los caminos que cruzan el término enclavado de Llivia y el de Puigcerdá en favor de los franceses que vayan de un punto a otro de la Cerdaña francesa, tanto para el servicio agrícola como para las operaciones de comercio y demás usos de la vida. La misma libertad y franquicia se conserva también a los españoles que atraviesen el territorio francés entre Llivia y Puigcerdá por el camino directo que une a estas dos villas atravesando el río Raur por el puente de Llivia.

cuyo puente pertenece por mitad a España y a Francia.

Por ambas partes se establecerá el servicio de aduana de modo que no embarace el goce de estas exenciones.

Esta libertad de circulación no altera en lo demás la soberanía territorial sobre estos caminos; y así los extranjeros que cometieren crímenes, delitos o contravenciones, en cualquiera de dichas vías, estarán sometidos a los Tribunales y Autoridades del país en que se halle el camino.

En el primer subratllat es disposa l'ús lliure dels camins que créuen el terme enclavat de Llivia i el de Puigcerdà, és a dir els camins que créuen els termes de Llivia i de Puigcerdà, en favor dels francesos que vagin d'un punt a l'altre de la Cerdanya francesa, com per exemple dels que, visquent a La Tour de Carol, vulguin traslladar-se a Osseja o a Saillagouse, tant pel camí de circumvalació de desota de Puigcerdà, com utilitzant el camí de Llivia, entrant en territori francès per Estavar. Aquest dret de lliure utilització dels camins susdits, que per altra banda el conveni, no detalla, s'ha d'entendre a tracte de reciprocitat i, per tant, l'ús lliure dels camins que créuen els termes enclavats de Llivia i de Puigcerdà s'ha d'entendre extensiu a favor dels espanyols, car si no fós així s'hauria introduït un tracte de desigualtat que no admet cap tractat internacional. I si és així —com també s'ha d'entendre amb tracte de reciprocitat la utilització del camí directe que iliga les viles de Llivia i de Puigcerdà, atravesant el pont del riu Raur pel pont de Llivia— no hi ha raó perquè les Autoritats Aduaneres, infringint el tractat, obliguin als cerdans a deixar d'utilitzar els camins carrossables dels termes de Puigcerdà i de Llivia, a pretext de que en ells no hi ha Duana de control. Car si anem a mirar la lletra del tractat, precisament s'esmenta l'establiment del servei de Duana en el lloc on no destorbi aquelles excepcions, i això segurament pel desig de que aitals excepcions siguin precisament positives i reals sense que puguin ésser dificultades pels tràmits duaners.

Es així com s'havia entès des de 1866. Tots els cerdans posseïdors de carruatges, amb guia o passavant, havien circulat lliurement per tots els

camins que créuen el terme de Puigcerdà i de Llivia, per a anar a França, tots ells coneixedors de les disposicions legals que permetien el lliure pas, contingudes en el Tractat de Límits de 12 de Novembre 1960 i anexe de 26 de Maig de 1866.

Ara, sense que s'hagin alterat aquests textos legals, es vol modificar el costum a pretext dels motors mecànics, obligant que l'entrada en territori francès es faci pel camí de Bourg-Madame exclu-

sivament i que ni tan sols es pugui utilitzar el camí de Llivia si hom vol anar a Estavar, Ró o Saillagouse. Això, senzillament, és provocar incidents de frontera que complint les lleis al peu de la lletra i atenint-nos a les costums i a les pràctiques frontereres, ens podem estalviar, evitant-nos reclamacions diplomàtiques que, tard o d'hora poden sobrevenir.

RAFEL GAY DE MONTELLÀ

Rocalla EL MILLOR MATERIAL PER A CONSTRUCCIONS

TUBS   PLANXES ACANALADES   DIPOSITIS   CANALONS   DIPOSITIS PER A WATERS   PLAQUES DE 40x40cm   REVOLTONS

TELEFON: 20768   **ROCALLA S.A. BARCELONA**   REB. ESTUDIS 14 y CANUDA 2

Representant per aquesta Comarca: JOAN PEIX - Revolució, 7 - Teléfon, 11-R PUIGCERDA

En

Josep Genevat i Gasch

vidu d'Anna Capdevila

morí el dia 25 del corrent, a l'edat de 73 anys

(A. C. S.)

Els qui el ploren: fills Rafel, Joan, Marc, Teresa i Pilar; fills politics, nets i familia tota. la Casa GENEVAT de Barcelona. a l'assabentar als seus amics i coneguts tan dolorosa pèrdua, els pregunen el tinguin present en llurs oracions.

PRATS I SAMPSON, Octubre de 1933.

I si afluïxessiu una mica, companys de "El Pireneu"?

Des de fa temps, amb petites intermitències, les columnes del setmanari local «El Pireneu» apareixen plenes de bilis, atacant a tort i a dret, sense to ni so, ben sovint. I això es senzillament deplorable en un periòdic comarcal, i més encara en una població com Puigcerdà, on les lluites polítiques rarament han descendit als personalismes. No vull, ni és lògic, donar patent de santetat i de perfecció a l'altre periòdic local CERETÀNIA, que m'acull aquestes ratlles, però si que em fa l'efecte que no recorre - com fa el seu col·lega - a tergiversar fets a graient, i a malmetre respectables interessos cerdans només per l'afany d'atacar com sia els qui conceptua—possiblement erroniament—els seus enemics. Potser la causa inicial d'aquest estat de coses podriem trobar-la en el seu Director-Propietari, senyor Junoy, que vé demostrant abastament no tenir prou base, ni sensibilitat, per a dirigir i inspirar un periòdic, mal sia comarcal.

Em mou a escriure lo avant dit —i lo què segueix—el fet d'ésser al·ludida ben sovint la meua modesta i *grisa* persona en les columnes de «El Pireneu», fent-me l'efecte que se'm dispensa massa influència i importància, que no busco, ni pretenc, ni me-

reixo. I també m'anima les ganes que tindria de veure desaparèixer posicions violentes, que no condueixen a res de bo, i de què el patriotisme comarcal vibrés en els periòdics locals per sobre d'odis i personalismes sempre antipàtics: que anessin a l'unissó, malgrat que defensessin diferents punts de vista quan fos el cas, en tractar dels interessos cerdans.

Al meu antic amic Sr. Lladó Casanovas, animador de «El Pireneu», cal reconèixer-li que ha contret mèrits en la seva ja llarga actuació periodística a la nostra vila, el principal dels quals es indubtablement la seva contribució a la catalanització de les publicacions locals. Per això mateix es de doldre que sia tan irascible i rencorós, i també que defensi afers en forma desfogada, no essent capaç de la més lleu rectificació, i que cometi *gaffes* de consideració, si bé tenim de convenir en què la base de la generalitat d'aquestes falles - que el desmereixen, i jo ho lamento - caldria cercar-la en el seu informador - que cal suposar es el senyor Junoy - que en aquest aspecte tampoc s'acredita gaire. Cal tenir en compte, com a justificació del Sr. Lladó, i de lo avant dit, que no viu a la nostra vila, ni hi ha viscut mai segons fins entés, i que per tant

només la coneix per referències.

Els comentaris lamentables que han aparegut a «El Pireneu» referent el conflicte produït recentment en aquesta vila per l'actuació intolerable d'uns agents de policia en son una prova; jo estic plenament convençut que el Sr. Lladó no escriuria el què escriu si hagués viscut o vist d'aprop aquests incidents; el seu catalanisme viu i la seva sensibilitat ciutadana l'haurien portat al costat dels què no volem permetre que sia trepitjada la nostra dignitat per funcionaris desplaçats, ni que se'ns vulgui tractar com a colonitzats.

S'ha dit i repetit desde «El Pireneu» que el Foment del Turisme de Puigcerdà, del qual m'honoro ésser President, serveix per caciquejar, i això es mala fé. Aquesta Entitat, que no es pot negar que ha fet obra positiva, està constituïda per persones de tendències polítiques ben diferents, i a més, en pot formar part el qui vol, per la qual cosa només es demana ésser poc o molt després, sentir se altruista, i disposar de bona voluntat per treballar anonimament en favor de la vila i comarca. Sr. Director de «El Pireneu», si reuneix aquestes condicions, i ho desitjeu, entreu a formar part del F. del T.

FORN DE PA PALAU

creador de l'excel·lent Coca "Cerdanya"

PA INTEGRAL
PANETS DE VIENA
ELABORACIO PERFECTA

Forn de Pa PALAU
Revolució, 9 - Teléf. 62 - PUIGCERDA

HOTEL

Terminus

== TOT CONFORT ==

Davant l'Estació del Transpirenenc
Meravelloses vistes panoràmiques
Cuina excel·lent - Servei acurat
Habitacions Espléndides

— PREUS RAONABLES —

RICARD ALTIMIRAS

Telefon, 8 - PUIGCERDA

No comprenc tampoc la fòbia amb què «El Pireneu» per la ploma del senyor Lladó tracta al Sr. Blasi, Diputat del Parlament de Catalunya; ho lamento vivament, no solament per tractar-se d'un amic particular meu, sinó per la demagògia que traspua l'ensenyament amb què se'l combat. Que se l'ataqui per la seva actuació política, si hi ha lloc, es comprendria; ara el que no és honest és que s'inventin per aquest fi arguments falsos, com per exemple aquell tan usat per «El Pireneu» de que el Sr. Blasi formava o forma part del Patronat Escolar de Barcelona. Aquesta manera de procedir del Sr. Lladó sembla confirmar que aquest considera com es diu— a n'En Blasi com a un usurpador d'un càrrec que En Lladó està convençut d'haver-se guanyat, cosa que jo no l'hi ho discutiré, bo i reconeixent que si arribés el cas probablement el desempenyaria també dignament. El que si li puc dir es que la seva actuació de darrera hora no sembla la més adient per a revalidar-lo, i jo ho deploro malgrat que pugui semblar estrany al Sr. Lladó.

Sense encomanar-se a Déu ni al diable, per una d'aquelles falles d'informació que remarquem, «El Pireneu» es despenja en el seu editorial del dia 15 corrent amb què «L'Hospital no pot ésser una arma caciquil» (cosa que jo suscric també), i basant-se en la visita feta a la vila pel doctor Josep Mestre, Cap dels Serveis de Sanitat de la Generalitat, acompanyat del diputat, Sr. Blasi, fa un seguit de consideracions completament desplaçades i desorientadores pels lectors que no estan situats; tan poc com li hauria costat al Sr. Junoy d'en-

terar-se exactament de l'objecte de la visita que comentem, i qui era el personatge que rebé l'Ajuntament. Jo dic i sostinc que a tothom fou presentat pel qui era, i no pel Conseller de Governació, com diu el col·lega, segurament confós per l'analogia dels cognoms, i si algú ha fet aquesta afirmació—no ho puc creure—, ment; rodonament. Es veritat que el Sr. Blasi va reunir a Casa la Vila alguns alcaldes forans, però no fou per parlar-los d'hospitals ni de sanitat, sinó d'escoles. Com que jo hi era present com ja ho dona a entendre «El Pireneu», puc fer aquesta afirmació.

El què exposà el Dr. Mestre (que vingué a instàncies d'elements vilatans, que es preocupen vivament dels interessos del poble) en la reunió que es celebrà a l'Ajuntament, fou, si fa no fa, el següent: A Puigcerdà, d'acord amb les normes d'organització sanitària de la Generalitat, s'hi pot crear un Subnucli Sanitari, per les condicions especials de la capital de la Cerdanya; hi haurà, a càrrec de la Generalitat, un centre d'anàlisi químic-bactereològic i clínic que cuidarà de la periòdica anàlisi de les aigües de proveïment de totes les poblacions de la comarca, de l'estudi de la depuració de les aigües residuals i escombraries, de la vigilància sanitària de totes les malalties contagioses, tan humanes com del bestiar, i de la dispensació i aplicació dels sérums i vacunes, de la desinfecció fixa d'objectes, robes i carruatges, i de la domiciliària, i, obeint a n'aquesta orientació—que tothom el qui la coneix la troba encertada—tenim entés que ja s'ha fet quelcom per a què aquests projectes—que no tenen res que veure

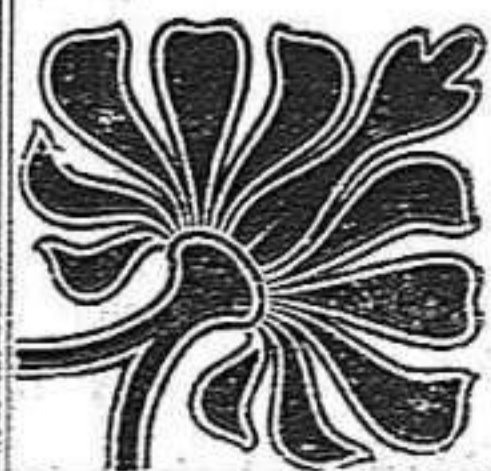
amb l'hospital de la vila; n'estan completament deslligats—siguin prompte una realitat. També es parlà de l'Hospital suposo que no és pecat el parlarne—per veure si convindria a n'aquest l'obtenció d'una aportació de la Generalitat quan els serveis de Sanitat—millor dit, les pessetes dels serveis de Sanitat, puix que aquests, nominalment, ja ho son—siguin traspassats a Catalunya pel Govern central. D'això se'n parlà en termes generals i com a cosa remota, i possiblement no convenient; fou en virtut d'aquest criteri, exposat per algu en la dita reunió, i tenint a més en compte les condicions especials de Puigcerdà—climatològiques i de frontera—que el Dr. Mestre insinuà que més endavant, quan les circumstàncies econòmiques ho permetessin, podria entreveure's la conveniència de bastir a part, i amb fort recolzament de la Generalitat, un local per a l'hospitalització de traumàtics, de parteres, d'infecciosos, departament de tuberculosos, etc. Confio que «El Pireneu» convindrà amb mi que no fan mala obra els qui es preocupen d'obtenir aquests serveis de la Generalitat.

Una de les campanyes de derrotisme, potser inconscient però de males conseqüències per a la nostra comarca, ha estat la què «El Pireneu» i per la ploma del Sr. Lladó—això si les apariències no enganyen—ha portat a cap referent la carretera de La Molina. Situem la qüestió; Puigcerdà té un parell de quilòmetres de camí en direcció al Pont de Soler, ruta obligada del seu petit agregat Ventajola, de Tallorta, i, mentres fou transitable, dels pobles de la Vaga. Als municipis de Bolvir, Urg i Alp pertany la

CENTRE MERCANTIL ADMINISTRATIU

C. Espanya, 2 - 1.er ● JOSEP M. VILA ● PUIGCERDÀ

Tramitació i gestió d'assumptes amb relació al MUNICIPI, GENERALITAT i OFICINES DE L'ESTAT — OBRES PÚBLIQUES — RETIR OBRER — CONTRIBUCIONS — CERTIFICATS DE TOTES CLASSES — PASSAPORTS — TITOLS DE XOFERS — LLICENCIES DE CAÇA I PESCA — COBRAMENT DE CREDITES — ADMINISTRACIO I COMPRA VENDA DE FINQUES — ASSEGURANCES INCENDIS—ACCIDENTS — VIDA

carretera que continua aquell camí fins a enllaçar amb l'antic camí particular de La Molina que va a morir a La Collada de Toses. Puigcerdà, el mateix que tots els altres municipis esmentats, no han fet res, no han empleat un sol jornal en aquest camí, creiem que per dificultats econòmiques, des de fa més de deu anys, malgrat interessar los molt la seva existència.

La nostra vila, que pretén ésser un centre de turisme, té de preocupar-se, entre altres coses, de tenir una bona xarxa de carreteres, cosa ben lluny de la realitat actual, i la de La Molina a la Collada de Toses anllaçant amb la de l'Estat, formaria un bell circuit que malentesos i odis desplaçats s'oposen a que sia una realitat.

Què ens proposàvem els que preconitzàvem el traspàs a la Generalitat de la totalitat d'aquest camí, des de el pla d'Arenes —tocant a Puigcerdà— fins a la Collada de Toses, a quin fi havíem recabat i obtingut dels municipis interessats i dels propietaris del camí particular de la Molina la seva conformitat? Doncs senzillament, que la Cerdanya disposés a l'avenir d'un camí decent, que si tenim de cuidar nosaltres no ho serà mai. Anàvem a que la Generalitat se'n fés càrrec sense imposar-nos condicions d'entrega de grava o qualsevol altra

aportació acostumades en casos semblants; és a dir, a tenir una carretera que no'ns costés res i que una vegada acceptada per aquesta li poguessim exigir que cuidés; doncs aquest projecte nostre, que conceptuo patriòtic —no m'espanta el qualificatiu— mereixé el blasme de «El Pireneu» que arribà fins a parlar de possibles immoralitats comeses en aquest afer. Jo voldria que em digués el Sr. Lladó, i «El Pireneu» amb ell, quins beneficis particulars pot reportar-me a mi, posem per cas, que soc un dels que el defenso, el què aquest traspàs es faci o no.

Permeteu-me usar d'un simil per a exposar la nostra intenció; es com si posseïssim un auto desballestat, completament inútil per prestar cap servei (el camí de La Molina, en l'estat actual, no serveix per a res), i demanéssim a un organisme (en aquest cas la Generalitat) que ens el reparés, el posés en estat de nou sense cobrar-nos en res, ens proporcionés benzina, oli, neumàtics i chofer (grava, conductes d'aigua, peons), i el deixés pel nostre us exclusiu (cal suposar que el camí, una vegada transitable, no se'l haurien pas endut). Doncs això, segons «El Pireneu» es un mal negoci per la comarca, logrant-se que la Generalitat, que estava ben disposada, fes marxa enrera, puix que per ella si

que es un mal negoci i un pitjor precedent, ja que en les condicions en què s'havia planejat l'afer, moltes comarques i centenars de pobles els entregarien de bon grat els seus camins, si els focin acceptats.

Es molt de dordre que les rancúnies i personalismes mal entesos perjudiquin en tan gran manera els interessos generals de la comarca, i que es combatin iniciatives pel sol fet de dimanar d'una persona, o d'una entitat determinada. Jo vull creure que si al meu antic amic Lladó, en moltes d'aquestes qüestions, l'haguessin informat degudament —puix que ell té de parlar pel què li diuen— no hauria volgut arrostrar la responsabilitat moral que avui dia ha contret per algunes campanyes periodístiques seves. A mi em plauria de veure en ell, en tots nosaltres, en «El Pireneu» el mateix que a CERETÀNIA, ponderació, i sobre tot, mútua consideració i respecte. Així sia.

J. BRAGULAT

Es ven la casa n.º 40

del carrer d'Espanya d'aquesta Vila
Completament nova, composta de sis
pisos. Renta 6.000 pessetes al any

Raó: BANCO CERETANO

FABRICA

DE

PASTES

per a SOPA

DE

Bertran i Artiso

Puigcerdà

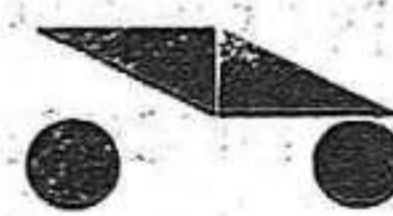
Les matèries de primera qualitat emprades en la fabricació dels nostres productes són la garantia absoluta de la seva excel·lència

Tasteu les nostres pastes

Els Doctors

ANTONI PAL SOLÉ

FRANCESC PANIELLO GRAU

Ofereixen el seu consultori de malalties dels ulls amb llur cirurgia i graduació de la vista.

Visita el primer diumenge de cada mes a l'Hotel Tixaire de Puigcerdà

◆ ◆ L'anunciar a CERETANIA fa prosperar el negoci ◆ ◆

Els primers freds es fan sentir...

Cal prevenir-se'n!

L'afecte, el deure i el benestar...

—Mira, Jordi, el nen està molt content d'ençà que hem instal·lat calefacció IDEAL CLASSIC, perquè no surts com abans, i d'aquesta manera...

— No mamà, no li ho diguis...

— ...tu ens fas companyia i ell és feliç et té amb qui jugar.

— De veres? Doncs aquests són els meus desigs; perquè ara veig clar que la veritable felicitat me la donen els tres motius poderosos que m'atrauen a vosaltres; l'afecte, el deure i el benestar...

Amb calefacció IDEAL CLASSIC no hi ha vida més agradable ni més confortable que la vida de la llar.

DEMANEU FASCICLES GRATUITS

a JOSEP REGUANT :: Carrer d'Espanya, 42

que ocasiona tants estralls; al veure tanta misèria penso en la trista vida d'aquets pobres desgraciats que sols han vingut al món per sofrir penes i danys, i els compadeixo de veras per llur situació fatal, sentint en el fons del cor un no se què molt estrany que'm tortura i atormenta amb ànsies sols de plorar.

B CADEFAU

*****

NOTICIARI

MORT SOBTADA.—Aquest matí ha estat trobat mort en el paller de «cal Torres» on dormia, en Jaume Masdeu, d'ofici pastor.

Segons ens informem, era natural del poble de Bolvir i comptava uns 58 anys.

Havent-se'n donat part seguidament, el jutjat s'ha personat al lloc de la tràgica troballa per a procedir a les diligències de consuetud i al trasllat del cadavre al dipòsit.

SERVEI METEOROLÒGIC DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

OBSERVATORI DE PUIGCERDA
Temperatures de la setmana
Dies 17 al 28

Màxima	Mínima	Mitja
—	—	—
17	4	8
22	7	16
24	10	12
19	10	13
17	8	10
21	8	11
17	4	13
16	5	8
16	2	7
15	3	6
12	0	2

El delegat del Servei,

A. Esteva

FILATEL·LISTES

Un dels millors col·leccionadors de Barcelona acceptarà segells d'Andorra de totes menes, a canvi d'altres de qualsevol país del món.

Adreçar-se a Ignasi Maseras, Corts Catalanes, 577

RECADER directe de Puigcerdá i sa Comarca a BARCELONA

P. GABAÑACH

dies de sortida de PUIGCERDA: DIMARTS i DIVENDRES a la de la tarda

dies de sortida de BARCELONA: DIMECRES i DISSABTES a les 6 de la tarda

ENCARRECS:

PUIGCERDA

LLIBERTAT, 8 — Teléfon 108, i a la FUSTERIA DE ANTONIO BRUNET

BARCELONA

RECH, 73 — Teléfon 17041
PETXINA, 6 — Teléfon 1622

SERVEI RÀPID - PREUS ECONÒMICS

TARDORAL

Quan contemplo el panorama que se'm presenta al davant, quedant sense fulla els arbres completament despullats,

de manera incomprensible per la tristesa que fan, igual als pobres que passen a demanar caritat, que no porten ni camisa ni tant sols cap abrigit per sobtar els rigors del fred

MADELEINE

LLIBERTAT, 45
PUIGCERDA

MODES ET TRAVAUX

Confeccions per a Senyora i Infants
Especialitat en la confecció a mida
TEIXITS NOVELTAT - ROBES INTERIORS

ABRICS — SUETERS — PULL-OVERS
GRAN ASSORTIT EN LLANES PER A
TREBALLS MANUALS

Per cada troca de llana es regala un bitllet del sorteig d'un magnífic cobre llit de brocat de seda

EDREDONS—COBRE-LLITS: ARREGLO I TRANSFORMACIO

En aquesta casa es donen lliçons de tricopatge a les clientes.

ESPECTACLES.— Avui es projectarà en el Teatre del Círcol el programa següent: «Nicole y su virtud», «Espérame» i «Melodías de Haway».

En el cinema Ceretà s'hi anuncia «Dos mundos», «El Embrujo de Sevilla», «Noticiero sonor Fox».

Dos programes força interessants i variats.

Es ven un hort

situat a la Vall d'En Lleres
RAÓ: en aquesta impremta

LA NOVA DUANA.— Es procedeix a la seva construcció amb gran activitat, arribant ja les parets a una alçària de més de dos metres.

El lloc que ocupa és de molta més grandària que l'antiga «duaneta».

Sembla que hi ha el propòsit de que quedi llesta abans de fi d'any.

Professor prepara Batxillerat. Per a detalls dirigiu-vos a l'impremta d'aquest periòdic.

TEMPS.— Tot i prometent-nos una tardor bona com feien esperar aquest darrers dies, de cop i volta s'ha girat la paella, regalant-nos la nomenada «rufacada de Tots Sants», en la qual no pensàvem i de la qual ens hauríem ben passat.

Ahir, doncs, dissabte, tinguérem un dia fred, amb fort vent, que ens portà a darrera hora una lleugera nevada que deixà emblanquinada tota la nostra terra. Durant la nit ha fet una gelada un xic forta, proporcionant-nos la ocasió no gaire agra-

dosa, certament— de poder veure gel pels nostres carrers.

Avui, diumenge, el dia s'ha presentat bò i amb cel clar i sol brillant.

DEFUNCIO.— El dia 27 morí l'industrial peixeter d'aquesta vila N'Antoni Casals i Comellas. Comptava 50 anys i era natural de Sant Pere de Torelló.

—El mateix dia també traspassà a l'edat de 63 anys, la veïna Na Concepció Tresserra i Vidal.

Els enterros que es celebraren l'endemà es veiéren molt concorreguts.

Rebin les respectives famílies el nostre sincer condol.

Provi el riquíssim postre

FLOR DE NEU

CAPSA, 2'50

Ametlla, Avellana, Xacolata
elaborat en la Confiteria

ALBERT BONET

la qual us ofereix també els seus

Excel·lents Panallets

en totes les varietats

Venda exclusiva dels bombons

ESTEVE RIERA

Major, 36 - Tel. 47-R. - Puigcerdá

FABRICA DE BEGUDES CARBONIQUES GASEOSES - SIFONS

FRANCESC DAFIS

ELABORACIO ACURADA amb maquinària moderna i productes
de primera qualitat

DIPOSITARIA DE LA CERVESA "MORITZ"

FABRICA: Carrer de Florensa — DESPATX: Revolució, 27-Tel. 64

PUIGCERDA

Automobilistes: La preparació d'una bateria nova requereix certs cuidados els quals solament pot oferir-vos la Delegació Oficial de

Auto-electricidad, S. A. Espanya, 42

on es preparen amb procediments AUTOBAT les legítimes i insuperables BATERIAS AUTOBAT als preus de 95 i 140 pessetes les de 6 volts, 90 ampers

Adresseu-vos a J. REGUANT, electricista. - Espanya, 42 PUIGCERDA

PAGINA AGRICOLA

Servei Agronòmic Nacional

Secció de Girona

Fabricants i Venedors d'Adobs

A continuació transcribim per al seu exacte compliment els articles segon i tercer del Decret de 14 de novembre de 1919.

«Art. 2.º—La comprobación de la composición y pureza de los abonos estará a cargo de los establecimientos agrícolas del Estado que se mencionan en las instrucciones que se acompañan para el cumplimiento del presente decreto, y de los que en lo sucesivo puedan crearse por el Ministerio de Fomento.

Art. 3.º—Los fabricantes, depositarios, comisionistas o cualesquiera otros vendedores de abonos quedan obligados a obedecer estas disposiciones para evitar todo fraude o falsificación. A tal efecto se crea en cada una de las Jefaturas de las Secciones Agronómicas un Registro, en el que tendrán obligación de inscribirse todos los fabricantes depositarios, comisionistas y vendedores de abonos de las provincias respectivas, expidiéndoseles el oportuno certificado de inscripción, sin el cual nadie podrá fabricar ni expender abonos.

Los fabricantes y expendedores de abonos deberán participar ineludiblemente en la primera quincena de cada mes a las Secciones Agronómicas respectivas las cantidades y composición

de los abonos que tengan en almacén, para proceder cuando se estime conveniente a su inspección y reconocimiento

De las infracciones que se cometan darán cuenta los Ingenieros Jefes de las Secciones Agronómicas a los Gobernadores civiles, los cuales impondrán en cada caso una multa de 200 a 500 pesetas, según las circunstancias que concurran en la falta.

En los casos de reincidencia, la multa será doble de la impuesta anteriormente.

BLAT DE SEMENT

Com a contestació a diverses consultes, verbals i escrites, fetes als Enginyers Agrònoms, el Servei Agronòmic Nacional de Girona, Plaça del Marqués de Camps, 3, telèfon 133, es complau fer constar que les peticions de blats selectes per a sembra poden fer-se fins al dia 31 d'octubre. En l'actualitat se'n disposen encara de sis menes i els preus segons classes, oscilen entre 56 i 62·80 pessetes els 100 quilos, sense contar els ports.

Entre elles n'hi ha com la mene «Català» produït en els secans de l'Alt Aragó i Lleido propi per terres de sequé i altres com l'Híbrid L-4. Ardito i Mentana propis per a terres fondals i de regadiu, que a la vegada són molt resistents al volcat.

Quants dubtes hi hagin seran resoltes gratuïtament al dit Servei Agronòmic.

*****

RECERQUES PRACTIQUES**Virtuts medicinals ignorades del blat grillat**

El forment, que de segles ençà proveeix l'home de la matèria prima per a elaborar el pa, sembla que està també cridat a guarir-lo.

Així, almenys, ho afirma el savi italià Tellerico, a l'assegurar que amb blat grillat, es refà l'organisme, es reconstitueixen els teixits i es reforcen i curen els debilitats i esgotats per malalties.

Amb el tractament de blat grillat, hom assegura que s'han aconseguit cures miraculoses. Diu, a més: quan s'hagi profunditzat en aquest afer, la medicina disposarà d'una sèrie riquíssima de remeis nous, que aplicats degudament, renovaran els raquítics, els anèmics, els escrofulosos, els nerviosos, com també farà que les ferides i les fractures es resolguin amb gran rapidesa i sobretot els esgotats i els convalescents trobaran, en el blat grillat, la manera de recobrar totes les forces i salut, que per cap altre mitjà no pogueren assolir.

La pluja i el bon temps

Hi ha persones que no tenen baròmetre, però tenen un paraigua; únicament que, sense baròmetre, no estan segurs de què el paraigua el puguin utilitzar.

Quan no es té baròmetre, s'ha de consultar el sol i la lluna, que solen donar unes informacions tant o més bones, que la columna de Mercuri. Observem el sol: si a la sortida és rogenc, així com a l'anar a pondre's, pensem que la pluja o el vent no tardaran.

Si en pondre's està entelat o bé projecta raigs sobre la terra, anuncia la pluja per a l'endemà; el mateix que si uns núvols roigs o groguents l'entelen.

Consultem ara la lluna: si el seu cercle és roig o desigual, senyal de pluja. Quan els cercles són foscos o apagats, també donen a entendre que plourà.

(De la revista *Agricultura i Ramaderia*)

Preveniu-vos contra els primers freds**utilitzant la CALEFACCIO ELECTRICA**

Per un cost veritablement insignificant, tindreu sempre la casa calenta, sense cap mena de risc, ni pols, ni fum, ni mals olors

Demaneu, sense cap mena de compromís, una demostració a les oficines de

“Energia Elèctrica de Catalunya, S. A.”

PUIGCERD a: Espanya, 7

VIC: Verdaguer, 14 i 15

Talonaris per a la Loteria
Encarregueu-los
a aquesta Impremta

Turistes: A l'estiu i a l'hivern, el **GRAN HOTEL**

TIXAIRE

us ofereix el màxim confort dintre d'un ambient luxós i ensems discret

Magatzem de Materials
de Construcció

calc hidràulica
ciments
guix
rajoles, & &

Francesc BARNOLA

Rambla de Josep M.ª Martí
PUIGCERDA

Rajoleria i Tenleria
RICARD TUSET

GRAN ASSORTIT
DE RAJOLS
DE TOTES MENES
Fabricació acurada
Preus mòdics

Font d'En Lleres
PUIGCERDA

Feu fer els vostres impresos en català :: Encarregueu-los en aquesta Impremta

Ànónima Isina-Gracells de Auto Transports

Societat General de Serveis Postals i Interurbans

A BARCELONA: Direcció i Oficines, Passeig de Gracia, núm. 18

Despatx de Bitllets, equipatges i encarrecs: Ronda Universitat, 4 - Telèfon 21163

Horari que regeix des del 1.er de Juliol, en les següents línies:

Seu d'Urgell - Calaf - Barcelona

RETORN

Sortida Seu d'Urgell	12:15	4:00	Sortida Barcelona	14:45	
» Organyà	12:45	4:30	» Calaf	16:45	12:15
» Oliana	13:30	5:15	» Torà	17:05	12:40
» Pons	14:15	6:00	» Pons	17:45	13:45
» Torà	14:50	7:00	» Oliana	18:15	14:30
» Calaf	15:15	7:15	» Organyà	19:00	15:15
Arribada Barcelona	17:45	10:30 f. c.	Arribada Seu d'Urgell	19:30	16:00

Barcelona - Puigcerda - Seu d'Urgell

RETORN

Sortida Barcelona		6:15 f.c.	8:15 f.c.	14:15 f.c.	Sortida Seu d'Urgell	5:45	10:45	14:15	16:30
» Puigcerdà	7:—	10:—	13:—	17:45	» Martinet	6:30	11:30	15:—	17:15
» Martinet	7:45	10:45	13:45	18:30	» Puigcerdà	7:15	12:15	15:45	18:00
Arribada Seu Urgell	8:30	11:30	14:30	19:15	Arribada Barcelona	11:30 f.c.		21:00 f.c.	22:20 f.c.

Seu d'Urgell - Andorra - Encamp

RETORN

Sortida Seu d'Urgell	5:30	9:00	15:00	19:30	Sortida d'Encamp	6:15	9:00	12:45	
» Andorra, Escaldes	6:45	9:45	15:45	20:16	» Escaldes-Andorra	6:30	9:15	13:00	17:00
Arribada Seu Urgell		10:00	16:00		Arribada Seu Urgell	7:30	10:15	14:00	18:00

Dr. A. BAYÉS i VAYREDA

Ex-intern del sanatori Scheveizerhof de Davos-Platz

Ex-metge agregat del Servei d'assistència Social dels Tuberculosos de Barcelona

MEDICINA INTERNA :: MALALTIES DEL PIT :: RAIGS X

Tractaments per la Sanocrisina, Tuberculina, Neumotorax artificial, etc., etc.

Plaça Catedral, 35 - Tel. 303 VIC (Consulta de 11 a 1 i hores convingudes)

URBANITZACIO DEULOFEU

Espaiosos solars per a edificar, en venda, esplèndida situació, prop de l'Estany, sèquia i parc, amb vistes sobre la Cerdanya Francesa i Espanyola, i altres situats prop del Camp de Golf

Raó: ESTEVE ARRO (Cal Aldran)
PUIGCERDA

AVINGUDA SCHIERBECK

Venda de Xalets

Pagament a terminis
i al comptat

Construccions a gust del
comprador o ja edificades

Raó:
MIQUEL PONS Procurador
Puigcerdá

CARBOLUX

SUBSTITUT DE L'ANTRACITA
ense fum
ense suja
ense cendres } **EL MES NET**

Superioritat en calories sobre els altres combustibles

Infinítament superior a tots els millors aglomerats

De molta duració, poc pes i, per tant, d'economia insuperable

Adresseu comandes a:

Vídua de S. Arró - Telèfon 35 - Puigcerdá

Decorats i Treballs llisos de Guix

Encanyigats ordinaris
Encanyigats Metàl·lics SIMPLEX
els més bons i pràctics

Tots els enguixats són acabats amb
guix blanc superior

Per encàrrecs:

Marelli FUXET
BOURG-MADAME

Specialitat en Sarrells per a Vanoves

:: Sarrells - Cordons per a Barnussos, Batins i Païames ::

Fàbrica de Passamaneria i Teixits de Punt Novetat
en seda artificial, cotó, llana i fil de metall or i plata

VENTURA I COT Ltda.

LINCOLN, 15 (S. G.)

TELÉFON 72233

BARCELONA

(Vendes exclusivament a l'engrós)

:: Galons - Cintes - Borles - Cordons - Trenes - Agremants - Faixes ::

Malles per a Cortinatges i Transparents

CASA CONSTRUCTORA

J. VIÑAMATA

CONSTRUCCIONES DE HORMIGON, LADRILLO
Y REPARACIONES EN GENERAL

PROYECTOS Y PRESUPUESTOS GRATIS

Fontanella, 14-1.º, 2.ª
BARCELONA

Encargos: Pza. de los Héroes, 8
PUIGCERDA

JOAN ANGLADA VILARDEBO

ADVOCAT

Exercici en els partits
de Puigcerdá i Vic

Despatx a Vic: Riera, 31